

*Heeft hij haar
te makkelijk zijn
vertrouwen
geschonken?*

Lokvrouw

LITERAIRE THRILLER

*Marianne & Theo
Hoogstraaten*

DE CRIME COMPAGNIE

Marianne en Theo Hoogstraaten

LOKVROUW

2012 - De Crime Compagnie

ISBN 9789461090799

© 2012: Marianne en Theo Hoogstraaten en De Crime
Compagnie

Omslagontwerp: Cunera Joosten

voor Diny van de Manakker

*maar toen de luiken gleden voor zijn ogen,
draaide de wereld zich een kwartslag om.*

H. MARSMAN
fragment uit 'Gang'

Inhoud

[Proloog](#)

[Hoofdstuk 1](#)

[Hoofdstuk 2](#)

[Hoofdstuk 3](#)

[Hoofdstuk 4](#)

[Hoofdstuk 5](#)

[Hoofdstuk 6](#)

[Hoofdstuk 7](#)

[Hoofdstuk 8](#)

[Hoofdstuk 9](#)

[Hoofdstuk 10](#)

[Hoofdstuk 11](#)

[Hoofdstuk 12](#)

[Hoofdstuk 13](#)

[Hoofdstuk 14](#)

[Hoofdstuk 15](#)

[Hoofdstuk 16](#)

[Hoofdstuk 17](#)

[Hoofdstuk 18](#)

[Hoofdstuk 19](#)

[Hoofdstuk 20](#)

[Hoofdstuk 21](#)

[Hoofdstuk 22](#)

[Hoofdstuk 23](#)

[Hoofdstuk 24](#)

[Hoofdstuk 25](#)

[Hoofdstuk 26](#)

[Hoofdstuk 27](#)

[Hoofdstuk 28](#)

[Hoofdstuk 29](#)

[Hoofdstuk 30](#)

[Hoofdstuk 31](#)

[Hoofdstuk 32](#)

[Hoofdstuk 33](#)

[Hoofdstuk 34](#)

[Hoofdstuk 35](#)

[Hoofdstuk 36](#)

[Hoofdstuk 37](#)

[Hoofdstuk 38](#)

[Hoofdstuk 39](#)

[Hoofdstuk 40](#)

[Hoofdstuk 41](#)

[Hoofdstuk 42](#)

[Hoofdstuk 43](#)

[Hoofdstuk 44](#)

[Hoofdstuk 45](#)

[Hoofdstuk 46](#)

[Bedankt](#)

Proloog

Vukovar, Kroatië, 1991

Ze ligt op bed, naakt, kwetsbaar. Zijn ogen dwalen over haar lichaam, van het schaamhaar naar een rood vlekje net onder haar linkerborst. Snel kijkt hij de andere kant op om de beelden die zijn hoofd binnensluipen te verjagen.

‘Weet je zeker dat je met ze meegaat? Het wordt er voor ons alleen maar moeilijker door.’

‘Begin nou niet weer, niet op dit moment.’ Hij grist zijn camouflagehemd van het wankele klapstoeltje en trekt het over zijn hoofd. Niet geïrriteerd raken. Alleen een harmonieuze sfeer kan voorkomen dat een onafwendbaar litteken hardvochtig in zijn ziel wordt gekerfd.

‘Je kunt worden meegesleept, iets doen wat je anders nooit zou doen.’ Ze creëert de waan van zedigheid door het weggetrapte laken weer over zich heen te trekken tot halverwege haar buik. ‘De groepsdwang, bedoel ik.’

‘Daar hebben we het toch over gehad.’ Hij buigt zich over haar heen om haar mond te kussen. Ze draait haar hoofd opzij, zijn lippen raken slechts haar wang.

‘Maar het nooit goed uitgepraat.’

‘Daar is het nu te laat voor. Geloof me alsjeblieft. Er komt oorlog. Een man die dan zijn afkomst verloochent, betaalt dat met zijn leven. Ik heb geen andere keuze. Laten we het over iets anders hebben. Ik had een mooi afscheid in gedachten, zonder discussies.’

Ze lijkt te schrikken van de geagiteerde toon en beweegt even onrustig met haar bovenlichaam. 'Zoals zo-even?'

'Zo wil ik me je herinneren, ja.'

'Zoals gisteren en eergisteren, bij de rivier?' Een zwoele glimlach. De schaduw van het naderende afscheid glijdt van haar af. Ze strekt haar armen naar hem uit. 'Kom, nog één keer.'

Subtiel schuiven haar voeten het laken weer een stukje terug. Vochtige lippen, een lome blik, harde tepels, verleidingen tot uitstel waar hij geen verweer tegen heeft. Zijn camouflagehemd belandt op de vloer, onder het raam dat uitzicht biedt op een dakenzee met antennes en schotels als bakens.

Ze trekt hem vast tegen zich aan, begraaft haar nagels in zijn billen. Het zweept hem op. Zijn bewegingen worden zo onstuimig dat het bed krakend protesteert.

Onverwachts liggen haar handen tegen zijn borst en duwt ze zijn bovenlichaam van zich af. 'Niet zo wild. Mijn vader mag ons niet horen.'

Een hand woelt door zijn haar, zachtjes bijt ze in zijn oorlel. 'Je gaat ook veel te snel,' fluistert ze. 'Laat mij maar.'

Haar handen glijden weer naar zijn billen, haar nagels geven het ritme aan.

'Als andere vrouwen met je flirten, zul je hier dan aan denken, Puška?' vraagt ze als hun lichamen tot rust zijn gekomen en ze behaaglijk in zijn armen ligt, met haar wang op zijn borst.

'Ik weet nog wel iets wat ik niet snel zal vergeten.' Hij zegt het plagerig, maar met een serieuze ondertoon.

Ze gaat zitten. De matras zakt ver door.

'O ja? Het is nooit genoeg bij jou, hè?'

'Ga eens staan.'

Behaagziek staat ze naast het bed, hem uitnodigend zijn verlangen kenbaar te maken.

‘Doe mijn koppel eens om.’

Opgetrokken wenkbrauwen, dan een ondeugend lachje. ‘Wil je soms een sexy foto van me maken met dat ding om?’ Voordat ze de koppel omgespt pakt ze een fototoestel van de vensterbank en geeft hem dat. ‘Hoe wil je dat ik ga staan?’

Ze keert zich half naar het raam, zodat het licht langs haar lichaam strijkt en haar rondingen accentueert. Haar heupen wiegen verleidelijk.

‘Haal die revolver eens uit de holster.’

De onbevangingheid waarmee ze de koppel omdeed lijkt weg te ebben. Ze mag niet achterdochtig worden, moet hem juist nu helpen om over een dood punt heen te komen, anders lukt het hem niet en wordt haar leven alsnog een hel.

‘Als een fotograaf van *Playboy* je zo zag staan... Die moet het tegenwoordig met heel wat mindere godinnen doen.’

In haar ogen komt de ondeugende glinstering terug. Ze trekt zijn pistool uit de holster, voorzichtig, angstvallig haar vinger bij de trekker weghoudend.

‘Je hoeft niet bang te zijn. Hij is vergrendeld, probeer maar.’

Ze gaat er niet op in, houdt het vuurwapen bij de loop vast. ‘Waarom maak je nou geen foto?’

Hij schudt zijn hoofd. ‘Je trekt een gezicht alsof dat ding je wil opvreten. Stop het maar terug als je het eng vindt.’

‘Je dolk, is dat ook goed?’ vraagt ze als het pistool weer op zijn plek zit. Ze heeft hem al in haar hand, laat het glimmende lemmet speels over haar onderbuik gaan. ‘Een klein beetje pervers, wil je dat?’ Haar tong glijdt langs haar lippen.

Hij schudt geërgerd zijn hoofd. 'Je snapt er ook niets van.' Zijn benen zwaaien over de bedrand en hij gaat zitten. 'Kom eens bij me.' Hij tikt met een hand op zijn bovenbeen.

Ze begrijpt niets meer van hem, maar ze doet gelukkig toch wat hij heeft gevraagd.

'Geef mij dat speeltje maar. Moet je zien wat je ermee hebt aangericht.'

Over haar buik heeft een vliedsun penseeltje een rode streep getrokken, tot aan haar navel. Ze kijkt er verwonderd naar. 'Is dat ding zo scherp? Net een scheermes. Ik heb het niet eens gevoeld. Kun je er een pluisje overheen blazen, zodat het in tweeën wordt gedeeld?'

Haar vraag roept herinneringen op, dierbare herinneringen. Teder trekt hij haar tegen zich aan en drukt een kus op haar wang.

'Je herinnert je toch wel wat ik bedoel?'

Hij hoort teleurstelling. 'Natuurlijk. Het is pas een paar jaar geleden dat die man dat verhaal voorlas. Hoe oud waren we? Vijftien, zestien?'

'Vijftien. Wij waren ook verliefd terwijl het verboden was. Daardoor sprak het ons zo aan.'

'En toen kriste hij haar.' Zo goed mogelijk imiteert hij de stem van hun vroegere leraar.

Hoe had die man zo'n verhaal kunnen uitzoeken? Een pasja had zijn zoon betrapt met zijn jongste vrouw, een donkere schoonheid, die hevig verliefd was op de jongen, en hij op haar. Om zijn eer te redden veroordeelde de pasja zijn vrouw ter dood. Als blijk van genade mocht zijn zoon zelf de executie uitvoeren.

Was het een speling van het lot dat ze het nu oprakelde, of had het noodlot bewust de regie over haar gedachten overgenomen?

'Hij had zijn kris vlijmscherp geslepen, zodat ze niet zou hoeven lijden. Toen ze bij hem op schoot kwam zitten, blies

hij een pluisje over het lemmet dat in twee deeltjes wegddarrelde,' zegt ze een beetje dromerig. 'We moesten discussiëren over eer en wraak, maar niemand had daar zin in, na zo'n aangrijpend verhaal. Weet je nog dat we 's avonds naar de rivier zijn gegaan?'

Hij knikt, worstelt met herinneringen en emoties. 'Die vrouw heeft nog gezegd dat ze het hem vergaf.'

Hij hoort dat zijn stem ongewoon klinkt. Ze kijkt hem bevreemd aan en probeert op te staan als de punt van zijn dolk over haar huid op zoek gaat naar het rode vlekje onder haar borst. Zijn arm omklemt haar stevig, ontsnappen is niet mogelijk.

'Vergeef het mij ook.'

Hij legt al zijn kracht in de stoot. Het is voorbij voordat ze kan schreeuwen. Haar lichaam zakt slap tegen hem aan. Hij tilt haar benen op bed. Voordat hij haar achterover legt maakt hij de koppelriem los. Voorzichtig vlijt hij haar hoofd op het kussen.

Haar ogen zijn open. Ze kijkt hem aan, vol liefde, vol begrip. Hij heeft haar een snelle, pijnloze dood bezorgd, haar de schande en de vernederingen die onontkoombaar waren, bespaard. Als hij haar ogen voorzichtig met zijn vingers sluit, beginnen zijn benen te trillen en wordt zijn keel dik.

Abrupt keert hij zich om, bukt zich om zijn hemd van de vloer te pakken en kleedt zich aan. Hij wordt er rustiger van en kan ook weer nuchter denken.

Hij dwingt zichzelf om nog één keer naar haar ontzielde lichaam te kijken. De onderkant van haar borst hangt vreemd vervormd tegen het heft van de dolk. Met een beslist gebaar trekt hij het wapen uit haar lichaam, veegt het bloed af aan zijn hemd en steekt het terug in zijn gordel. Hij vermijdt het om naar haar gezicht te kijken terwijl hij het laken helemaal over haar heen trekt.

Dan haalt hij zijn pistool uit de holster en zet de veiligheidspal op scherp. Vastberaden opent hij de deur van haar kamer en loopt naar de trap. De weg is vrij om aan zijn missie te beginnen.

1

‘Houdt u er rekening mee dat uw gezichtsvermogen snel zal teruglopen.’

De oogarts keek me over zijn leesbril met professioneel medeleven aan. De zilveren randen van zijn montuur kabbelden over zijn gezicht als uitlopende golfjes op het strand.

‘U hebt bijzonder veel pech. Het gebeurt niet vaak dat iemand al op uw leeftijd wordt getroffen door maculadegeneratie. Rookt u? Drinkt u?’

‘Ja.’ Ik knikte bevestigend, in het midden latend of ik de eerste of de tweede vraag beantwoordde. Het bleek niet van invloed te zijn op zijn standaard aanbevelingen.

‘Alcohol en nicotine versnellen het proces omdat ze antioxidanten in uw lichaam afbreken.’ Hij tikte met de achterkant van zijn pen op het bureau en nam een nadenkende pose aan. Blijkbaar werd ik ingedeeld in de categorie patiënten die wel vertrouwd zou zijn met de term antioxidanten, want een toelichting bleef achterwege.

Hij pakte een blanco recept uit een bakje, schreef er iets op en schoof het naar me toe. ‘Alstublieft, wat voedingssupplementen, al is het beter om te stoppen met roken en weinig alcohol te gebruiken. Veel fruit en bladgroenten eten, spinazie bijvoorbeeld.’

Ik keek hem verdwaasd aan. Zijn spinazie-menutip associeerde ik met Popeye en niet met exudatieve maculadegeneratie, zoals de oogziekte heette die hij bij mij had vastgesteld. Op dat moment realiseerde ik me nog niet

dat zijn diagnose veel weg had van een vonnis: ik veroordeel u tot opsluiting in een wereld die naarmate u ouder wordt steeds kleiner, waziger en donkerder zal worden.

Twee maanden daarvoor was ik door een opticien naar die oogarts verwezen omdat ik steeds meer moeite kreeg met lezen. De letters stonden niet meer op een rechte lijn, strak in het gelid, maar ze kwamen voorbij fladderen, in lange, golvende lijnen, afwisselend scherp en wazig. Een kleinigheid, dacht ik toen nog, een aangepaste leesbril en het probleem is opgelost. Tijdens de wachttijd voor het eerste consult liep mijn gezichtsvermogen echter sneller terug dan ik voor mogelijk had gehouden. Ook verticale lijnen begonnen te golven en het centrum van mijn waarneming werd afgedekt door een almaar groter wordende donkere vlek.

‘Er bestaan twee soorten maculadegeneratie,’ verklaarde de arts, ‘de natte en de droge vorm. U hebt de natte, de exudatieve. Dat is de meest ernstige, waarbij de achteruitgang soms heel snel gaat. Maar helemaal blind wordt u niet, als het meezit.’

Nu, meer dan een jaar na die bemoedigende woorden, vele onderzoeken en een mislukte laseroperatie later, voel ik me als een onschuldige die ten gevolge van een gerechtelijke dwaling tot levenslang is veroordeeld. Regelmatig word ik gekweld door spijt. Spijt omdat ik altijd oppervlakkig en slordig om me heen heb gekeken. Zelden had ik oog voor ogenschijnlijk onbeduidende details. De ragfijne tekening in de fragiele vleugels van een libelle, het tere groen van ontluikende knoppen in het voorjaar, de lijnen in mijn handpalm, ik heb ernaar gekeken zonder er iets van te registreren. Ik weet niet eens hoe mijn eigen hand eruitziet!

Zolang het nog mogelijk is probeer ik mijn database aan te vullen met wat ik nog kan zien maar nooit is

doorgedrongen. Helaas liggen zulke dingen vooral in de periferie van mijn gezichtsvermogen. De tijd dringt. Wil ik nog iets van de waarneembare wereld in mij sluiten voordat het licht definitief op grijs gaat, dan heb ik daar al mijn tijd en aandacht voor nodig. Ik mag die niet vermorsen met alledaagse beslommeringen als bezoeken aan een supermarkt, waar ik mistige artikelen in een vreemd gevormde boodschappenkar naar een kassa met een gezichtsloze caissière rijd, of aan het risicovolle bereiden van onduidelijke maaltijden. Daarvoor en voor het schoonhouden van mijn appartement en voor vervoer buitenshuis, heb ik op korte termijn hulp nodig.

Het besef een deel van mijn onafhankelijkheid te moeten inleveren, heeft me minstens zo zwaar getroffen als het vooruitzicht in een vervagende wereld te moeten leven. Tot ver na mijn jeugd heb ik voor die onafhankelijkheid moeten vechten. Daarna heb ik de overwinning zo krampachtig gekoesterd dat de ene na de andere relatie strandde op slecht verwerkte frustraties uit mijn verleden.

Toen ik zes was stierf mijn moeder aan een hersentumor. Hoe jong ik ook was, de spanning die in huis hing toen ze naar het ziekenhuis moest voor de operatie, heb ik net zo intens beleefd als de volwassenen om mij heen. De ontluistering daarna, toen in het ziekenhuisbed iemand met een kaal geschoren hoofd lag die vaag op mijn moeder leek maar heel andere klanken uitstootte dan de vrouw die voor het slapengaan een verhaaltje voorlas, staat me nog scherp voor de geest.

Na haar dood ruilde ik moederliefde in voor de toewijding van een kindermisje en de genegenheid van een vader die vooral leefde voor zijn zaak, een boekhandel, gespecialiseerd in literair en wetenschappelijk werk. Ik was voorbestemd om die van hem over te nemen. Dat was de voornaamste reden voor mijn soms luidruchtige

aanwezigheid in het kille en sombere huis dat net boven Amsterdam lag, in een bocht aan de Zaan.

Vanaf het moment dat ik kon lezen, stortte mijn vader een onafgebroken stroom boekjes over me uit, waar ik aanvankelijk vol belangstelling in dook.

Naarmate ik ouder werd, werden de boeken dikker. De verhalen maakten steeds vaker plaats voor populairwetenschappelijke publicaties. Een eigen keuze werd me niet gelaten. Hoeveel kinderen hadden het voorrecht dat hun vader een boekhandel bezat en daardoor als geen ander in staat was goede boeken van rommel te onderscheiden? Kiezen kon ik beter aan hem overlaten. Ik liet het me aanleunen, al lukte het me niet om alles wat hij aanvoerde te lezen.

Tot de hormonen begonnen op te spelen en ik veranderde in een puisterige, dwarse puber, in heel andere dingen geïnteresseerd dan in boeken. Mijn vader had er geen begrip voor en probeerde de losbandige cultuurbarbaar die ik in zijn ogen dreigde te worden, in het gareel te houden met een strak regime. Het was een botsing van generaties. Ik liet er geen twijfel over bestaan dat het vooruitzicht van een leven tussen boeken me net zo benauwde als de kleine woonkamer van het Zaanse huis, waar mijn vader de eeuwige strijd tegen het optrekkende vocht in de muren dreigde te verliezen.

Om geen twijfel over mijn intenties te laten bestaan, vulde ik mijn vrije tijd met rondlummelen, stickies roken en scheuren op een brommer, tot afgrijzen van mijn vader, die zowel mijn financiële als mijn fysieke bewegingsruimte inperkte waar en zo lang hij kon. We leefden in oorlog, tot ik, nog net niet verstikt, het ouderlijk huis ontvluchtte om wiskunde te studeren, met de beperkte armslag van een studiebeurs.

Na mijn studie stortte ik me op het ontwikkelen van computergames. In de optiek van mijn vader verspilde ik

mijn talenten, speelde ik in op de stompzinnigheid van de massa en baggerde ik mijn vermogen op uit de stinkende poel van brood en spelen.

Toch werd de kloof tussen mij en mijn vader in de jaren die volgden smaller omdat hij zich vulde met de mildheid die ouder worden blijkbaar met zich meebrengt. Op zijn sterfbed, zeven jaar geleden, heb ik me met hem verzoend en hem in een emotionele bui beloofd de zaak voort te zetten. Ik moet hem nageven dat de verkoop van boeken me achteraf meer bevrediging schonk dan het bedenken van de zoveelste *shooting*-variant in een weinig verheffend beeldscherm spelletje. Hoewel ik mijn wereld niet, zoals hij, wilde begrenzen door muren van boeken, ben ik wel een veellezer geworden, alsof ik teruggekeerd was naar de jaren van mijn jeugd, voordat Sturm und Drang mijn leven op zijn kop zetten.

Ik heb de boekhandel uitgebreid en uitgebouwd, ook letterlijk, voor een deel met het snelle geld dat ik had verdiend met vluchtige spelletjes. Mede daardoor ben ik nu financieel onafhankelijk. Ook zonder mijn permanente aanwezigheid is het personeel uitstekend in staat de balans jaarlijks zo positief af te sluiten dat ik mij een huishoudster, persoonlijke hulp of hoe je zo iemand noemt, kan permitteren.

Ik heb er lang over nagedacht, gezocht naar andere oplossingen. Uiteindelijk ben ik te rade gegaan bij Elsbeth, mijn steun en toeverlaat in de boekhandel. Zij regelt op dit moment zo'n beetje alles wat ik zelf niet meer kan.

‘Het valt te proberen. Een hulp voor dag en nacht, of liever alleen voor overdag?’

‘Het laatste. Verder red ik het wel. Of zou het aantrekkelijker zijn om meteen kost en inwoning aan te bieden?’

‘Dat denk ik wel. Er is een organisatie die bemiddelt voor au pairs die niet met kinderen, maar met ouden van dagen

willen werken.'

Ouden van dagen. Ik zette al mijn stekels op. Op mijn ogen na ben ik gezond en fit, en nog maar net vijftig.

'Dank je. Ik zet wel een advertentie.'

Het opstellen ervan heeft me nog aardig wat hoofdbrekens gekost. Voor me ligt de vijfde versie.

Gezocht door man van middelbare leeftijd:
stressbestendige persoonlijkheid met dienstverlenende instelling, die mij wil begeleiden in een wereld van toenemende schemer en duisternis (maculadegeneratie).

Gevoel voor humor dringend gewenst. Bereidheid om me

te vergezellen op reizen naar het buitenland zolang ik nog

voldoende kan zien. Rijbewijs is een vereiste.

Salaris, eventueel rekening houdend met kost en inwoning, wordt na overleg vastgesteld.

Reacties worden met belangstelling tegemoetgezien.

Sturen naar postbusnummer

Ik wil de tekst nog een paar dagen laten bezinken, ook om verzoend te raken met het idee dat ik hier permanent iemand over de vloer krijg. Dan pas laat ik hem plaatsen.

2

Langzaam loopt ze langs de rekken met kleding. Haar hand voelt aan de stof van een chic ogende, gedecolleteerde jurk. Kritisch bekijkt ze de snit. Naar zoiets is ze op zoek. Ze pakt de jurk uit het rek en loopt naar een paskamer. Bewonderend kijkt ze naar zichzelf in de spiegel. Niet verder zoeken. Deze past als een tweede huid, is sexy en uitdagend, zonder te veel bloot te geven.

Even later wandelt ze met een tevreden gezicht de winkel uit. Nu nog een paar bijpassende schoenen. Aan de overkant van de straat ziet ze een schoenenzaak, net voorbij een zebrapad. Iets te haastig steekt ze over. Banden gieren op het asfalt. Een blauwe bestelauto komt vlak voor haar tot stilstand, raakt haar net niet omdat ze opzij springt. Verstijfd van schrik blijft ze staan.

De bestuurder is uitgestapt en komt op haar af.

‘Dat was op het nippertje. Sorry, je stak ook zo onverwachts over. Gaat het wel?’

Ze staart verbijsterd naar zijn pokdalige gezicht. Dezelfde neus, dezelfde blauwe, diepliggende ogen, dezelfde dunne, bleke lippen. Kraterkop! De vulkaantjes zijn alleen gedooft en hebben plaatsgemaakt voor littekens.

‘Ze is zich rot geschrokken, zie je dat niet?’

Een vrouwenstem. Vriendelijke ogen nemen haar op.

‘Ik zou haar iets te drinken aanbieden, als ik jou was.’

‘Als ze dat wil.’

Hij durft het haar niet eens rechtstreeks te vragen, is nog net zo'n lafaard als vroeger. De schok van herkenning is ze

te boven. In haar hoofd gonst het. Ze voelt haar wangen rood worden. Bang om herkend te worden hoeft ze niet te zijn. Ze was destijds veertien en ze is sindsdien heel erg veranderd. *Doe het niet!* Hij heeft er alleen maar om gelachen.

‘Mag ik je iets te drinken aanbieden, om het goed te maken?’ klinkt het aarzelend.

Ze blijft hem aanstaren. Toen voelde je je een hele kerel, hè, samen met je vrienden. In je eentje stel je niets voor. Ze windt zich nog meer op. Niet aan toegeven. Juist nu moet ze koel en berekenend blijven, en dat kan ze, dat heeft ze eerder bewezen. Een kans als deze krijgt ze niet nog een keer.

‘Goed dan.’ Het lukt haar om een glimlach op haar gezicht te krijgen.

‘Zie je wel, zo los je zulke dingen op,’ zegt de vrouw voor ze verder loopt.

Achter zijn auto wordt ongeduldig getoeterd.

‘Ga je mee?’

Hij houdt het portier voor haar open en houdt haar tas vast terwijl ze instapt.

‘Waar wil je heen?’ vraagt hij terwijl hij wegrijdt. ‘Jij mag het zeggen.’

Zijn gezicht draait haar kant op, zijn ogen en zijn mond lachen. Om te voorkomen dat ze hem aanvliegt kijkt ze snel de andere kant op. Allerlei wilde plannen schieten door haar hoofd. Dit had ze niet voorzien en dus heeft ze niets uitgedacht of voorbereid. Er is ook niet veel tijd. Morgen is ze hier al weer weg.

‘Beloof je me dat je er dan naartoe rijdt?’

Hij kijkt haar nieuwsgierig aan. ‘Beloofd! Met jou wil ik overal wel heen.’

‘Oké dan. Je rijdt de stad uit, de weg naar Trbinja. Na een paar kilometer zie je een afslag naar een restaurantje. Ken

je dat? Het is maar een minuut of tien hiervandaan.'

'Ik wist niet dat het geopend was. Waarom niet iets hier in de buurt?'

Hij heeft er duidelijk niet veel zin in, maar wil blijkbaar ook niet botweg weigeren.

'Een vriendin van mij werkt daar. En het bespaart me een busritje.'

'Als dat het is... Ik wil je graag wegbrengen nadat we hier iets hebben gedronken. Woon je daar soms?'

'Ik niet, mijn tante, in een van de huisjes achter het hotel. Ik logeer daar een paar dagen.'

'Je bent dus niet van hier?'

Ze registreert opluchting. Hij concludeert dat zij dus niet kan weten wat zich daar heeft afgespeeld.

'Weet je... mijn vriendin werkt daar. Dan is het gewoon leuk om met een man als jij binnen te komen.'

Hij begint nog net niet te glimmen, is nog dezelfde stompzinnige hufter die zich als een jochie laat inpakken. Haar woede laait weer op. Het kost haar moeite om rustig te blijven zitten.

'Hoe heet je?' vraagt hij.

'Eva. Jij?'

'Goran.'

Zijn echte naam. Kennelijk denkt hij dat hij niet bang hoeft te zijn voor herkenning.

'Woon je niet in Vukovar, Eva?'

'In Dubrovnic. Mijn ouders zijn daarheen verhuisd, na de oorlog.'

Stilte. Ze kan zijn gedachten bijna raden. Zou ze dan toch van hier zijn? Dan is het wel heel vreemd dat ze naar die plek wil.

'Maar je tante woont nog hier. Kom je hier vaak?'

'Vaak genoeg om afspraakjes te kunnen maken.'

Nonchalant schuift ze haar rok een stukje omhoog en ziet kans om verleidelijk naar hem te lachen. Zijn antenne staat goed afgesteld, zijn blik wordt erheen getrokken.

‘Werk je daar ook?’

‘Nee. Ik werk op een cruiseschip. Hard werken, maar tussendoor lange vakanties. En je ziet wat van de wereld.’

Ze wordt steeds interessanter: een vrouw van de wereld, die niet mis te verstane signalen afgeeft.

‘Is deze auto van jou?’

‘Van mijn baas. Ik breng er de bestellingen mee rond. Hier moeten we toch ergens naar links?’

‘Nog een klein stukje.’

Haar ogen glijden over het aangetaste landschap, met overal ruïnes van huizen. Er is zwaar gevochten langs deze weg. Slechts een enkeling is na de oorlog teruggekomen om zijn huis weer op te bouwen. Alleen het café-restaurant en een paar huizen eromheen zijn niet platgebombardeerd omdat ze niet in het schootsveld lagen, maar een stukje van de doorgaande route af. Er is wel om gevochten. De muren zitten nog vol kogelgaten. De Chetniks hebben er daarna hun intrek genomen en er hun ‘bordeel van gevangen maagden’, zoals ze het noemden, in gevestigd. Bij de gedachte eraan trekt het bloed weg uit haar gezicht. Ze wrijft met haar handen in haar ogen om zich niet te laten overweldigen door de beelden die zich opdringen. Woede en wraakzucht wellen onweerstaanbaar op. Ze kan zichzelf elk moment verliezen.

‘Hier?’ hoort ze Goran vragen.

Ze knikt. Haar stem zou te veel trillen en hem achterdochtig kunnen maken.

De weg is slecht onderhouden. De wagen hobbelt eroverheen. Hier en daar zitten grote gaten in het asfalt. Goran vloekt als hij een diepe kuil maar net kan ontwijken.

‘Weet je wel zeker dat de boel daar open is?’

Hij neemt gas terug en brengt de wagen tot stilstand. Hij gluurt naar haar dijen en naar haar borsten, waar zich duidelijk hard geworden tepels aftekenen. Zijn ogen vertellen dat hij die toeschrijft aan een ander soort spanning dan die zij voelt. Een aarzelend kuchje. Dan schuift hij naar haar toe, slaat een arm om haar heen en probeert haar naar zich toe te trekken.

Ze duwt hem van zich af, hapt naar adem. Dan verliest ze de controle. Met een schreeuw zoeken lang opgekropte gevoelens een uitweg. Haar hand klauwt naar zijn gezicht, ze duwt haar vingers met kracht diep in zijn oogkassen, onder zijn oogbal.

Hij begint onbeheerst te krijsen en drukt zijn handen tegen zijn ogen. Het bloed loopt over zijn wangen. Zijn hulpeloze aanblik zweept haar op. Ik bloedde ook, schreeuwde ook van de pijn, en dat kon jou ook niets schelen. Ze springt de auto uit, holt eromheen, opent het portier aan zijn kant en sleurt hem naar buiten. Het laatste restje verweer ramt ze er met een knie in zijn kruis uit. Hij slaat dubbel en blijft voorovergebogen op dezelfde plek staan, schreeuwend om hulp. Ze zit alweer in de auto, achter het stuur. Gelukkig heeft hij de motor laten draaien. De versnellingsbak kraakt als ze hem in zijn één zet. Vol gas, koppeling laten opkomen. De auto schiet naar voren. Hij merkt het te laat, houdt alleen zijn armen beschermend voor zich en klapt dan achterover. Zonder in te houden davert ze over hem heen. Het bezorgt haar een euforisch gevoel. Nog een keer, zoals hij haar zelf heeft voorgedaan.

Een stukje verderop kruist de weg een zandpad. Daar brengt ze de auto tot stilstand. Ze hijgt, haar hart bonkt, haar wangen gloeien. Rustig blijven nu. Hoe krijgt ze dit ding in zijn achteruit? Ze heeft haar rijbewijs nog maar net en ze heeft geen ervaring met andere auto's dan haar leswagen. Gelukkig: op de knop van de pook staat een schakelschema. Pook helemaal naar rechts en naar achteren

trekken. Haar handen trillen. Koppeling langzaam laten opkomen. Triomf. De auto rijdt achteruit, het lukt om te keren.

De aanblik van het lichaam voor haar op de weg jaagt de adrenaline weer door haar aderen. Vol gas dendert ze eroverheen, een oneffenheid in de weg die moet worden gladgestreken. Een stukje verder stopt ze. Een vlek in haar achteruitkijkspiegel, meer is er niet van hem over. Gerechtigheid, het vonnis is voltrokken. Ze onderdrukt de neiging om nog een keer over hem heen te razen. Niet doen. Ze moet hier ongemerkt weg zien te komen. Voorovergebogen, met haar hoofd op haar armen, leunt ze op het stuur. Haar ademhaling wordt rustiger. Dan volgt de ontspanning, een lome, zware, gelukzalige ontspanning.

3

Al een paar weken ben ik aan het adverteren. De respons waar ik op wacht, blijft uit. Elsbeth verbaast zich er niet over.

‘Jongeren vinden zorgtaken niet aantrekkelijk.’

Het heeft volgens haar te maken met het ik-tijdperk, met karige loontjes en een slecht imago van de zorg.

Er komen wel reacties, maar die zijn meer geschikt voor een hilarische bloemlezing. Zo is er een vrouw die het begin van de tekst interpreteerde op een manier die ik niet had voorzien. Ze was bereid om met me op reis te gaan naar het rijk van Satan, me in te wijden in de rituelen die daarvoor noodzakelijk zijn. Een morbide gevoel voor humor? Of dacht ze dat het woord macula iets met zwarte magie te maken had? Eigenlijk niet eens zo'n vreemde gedachte.

Dan de voorspelbare brieven van een paar vrouwen van middelbare leeftijd, uit de kinderen, die hun verzorgende taken missen. Een ervan was wellicht zelfs tot een huwelijk bereid. Alsof mijn oproep in de rubriek ‘contactadvertenties’ was terechtgekomen.

Al even voorspelbaar is het proza van studenten. Ze doen hun uiterste best om mij ervan te overtuigen dat mijn welzijn uiteraard voor hun studie gaat. De kamernood is hoog in deze stad.

Tot mijn opluchting is er vandaag een reactie binnengekomen die me aanspreekt.

Ik ben er meteen mee naar Elsbeth gegaan. Zij heeft er haar twijfels over. Gezien haar zakelijke instelling niet zo verwonderlijk.

‘De sollicitante lijkt me wat onevenwichtig. Iemand die een sollicitatiebrief begint met de mededeling dat ze uit haar vorige betrekking op staande voet is ontslagen, kun je toch niet serieus nemen?’

‘Alleen iemand die heel zelfbewust is durft het aan om een sollicitatiebrief zo te beginnen.’

Elsbeth is niet overtuigd. ‘Het stoort me dat ze ongevraagd een cd-rom heeft meegestuurd met een uitvoerige, ingesproken cv erop.’

Gezien uw ziekte lijkt het mij voor u het makkelijkst om mijn sollicitatie te beluisteren. Ik sluit hierbij dus een cd-rom in, stond in het begeleidende briefje.

‘Waarom?’

‘Aandachttrekkerij! Door de lengte van de informatie komt het ook opdringerig over.’

‘Het spijt me, maar ik ben het niet met je eens.’

Ik wil niet toegeven dat ik onmiddellijk in de ban ben geraakt van haar donkere, zwoele stem, waarmee ze goed Nederlands sprak, maar met een nadrukkelijk Slavisch accent.

Hallo. Ik ben Kristina. Mijn Nederlands klinkt misschien wat vreemd, maar u zult straks begrijpen hoe dat komt. Ik hou er niet van om dingen achter te houden of pas als laatste te vermelden. Daarom begin ik met wat een ander misschien had weggemoffeld. Een paar dagen geleden ben ik ontslagen, op staande voet. Ik werkte als serveerster in de restaurants op een cruiseschip, dat Amsterdam alweer heeft verlaten. Waar rook is, is vuur, denkt u misschien en u drukt op de stopknop. Volgende sollicitant. Ik hoop dat u dat niet doet, omdat ik er trots

op ben ontslagen te zijn en u graag wil vertellen waarom.

Ik werkte dus als serveerster op een cruiseschip. Dat is niet mijn beroep. Ik studeer nog. Management en techniek aan het Rochester Instituut in Dubrovnic. Het laatste jaar van mijn studie moet ik zelf betalen. Daarom zocht ik werk als bediende op een Amerikaans cruiseschip. Na een screening werd ik aangenomen.

Tien procent van het personeel daar bestaat uit vrouwen, bijna allemaal in de laagste posities. Vanaf het begin werd ik met argwaan bekeken. Een vrouw, met hersens nog wel, die na haar studie al snel ergens een hoge positie zou kunnen krijgen. Voor haantjes met carrièredrang was ik een nachtmerrie. Het leidde tot pesterijen, waarvan ik uiteindelijk het slachtoffer ben geworden.

Alles op het schip draait om de gasten. Dienstbaarheid wordt met een driemaal vergrote hoofdletter geschreven. Naar de passagiers toe mag werkelijk niets misgaan.

Tijdens een gala-avond morste ik per ongeluk saus op de smoking van een weinig inschikkelijk mannetje, dat het mij al eens eerder lastig had gemaakt. Strafpunt nummer één.

Het personeel wordt door middel van een strafpuntensysteem namelijk gedwongen tot een aan perfectie grenzend dienstbetoon. Bij drie strafpunten volgt ontslag op staande voet! Mijn tweede strafpunt kreeg ik van mijn directe chef, die mij met opzet de rottigste diensten toewees. Toen hij in de werk roosters een paar stomme doublures invoerde, waardoor ik het extra zwaar zou krijgen, was voor mij de maat vol. Ik heb ze ongevraagd veranderd. Het stond voor zijn simpele ego gelijk aan een moordaanslag. Nog één strafpunt, en ik vloog eruit, rekende hij mij met een

zelfgenoegzaam lachje voor. Hij kon me die voor het minste of geringste geven. Als ik echter een keertje héél erg lief voor hem wilde zijn, kon hij dat tweede strafpunt nog intrekken. Ik ben ontploft, letterlijk bijna, want ik heb de arrogante smeerlap vol in zijn hitsige kruis getrapt. Een uur later stond ik met mijn bagage op de wal, en daar ben ik trots op. Ik had geruchten gehoord over meisjes die wel bereid waren tot extra dienstverlening om hun werkplek op het schip veilig te stellen of te verbeteren. Dat ik zelf slachtoffer zou kunnen worden van die walgelijke vorm van seksuele intimidatie was niet bij me opgekomen. Naïef, zult u zeggen. Misschien hebt u gelijk, maar misschien zegt het ook iets over mijn kijk op de wereld, over de manier waarop ik met mensen wil omgaan, over de manier waarop ik met u zou willen omgaan, als u mij in dienst zou nemen. Ik hoop dat u mij het zwijgen nog niet hebt opgelegd. Nu volgt de meer zakelijke informatie. Ik ben vijfentwintig jaar, geboren in Kroatië en in 1991 met mijn ouders naar Nederland gevlucht. Vijf jaar geleden haalde ik mijn vwo-diploma. Daarna ben ik met mijn ouders teruggegaan naar Kroatië.

In uw advertentie vermeldt u dat u, zolang u nog wat kunt zien, veel wilt reizen. In uw situatie zou varen met een cruise schip wel eens de meest ideale manier kunnen zijn. Ik wil dat graag toelichten. Ik zou u bovendien extra goed van dienst kunnen zijn omdat ik de cruisewereld van binnenuit ken. Ik ben onafhankelijk, kan gaan en staan waar ik wil en spreek goed Engels. Het laatste deel van mijn studie voltooi ik door via internet contact te houden met mijn docenten. Een deel van mijn vrije tijd zal ik daarom gebruiken om te studeren, wat u een rustige huisgenoot garandeert. Heb ik een verzorgende instelling? Ben ik stressbestendig? Tijdens ons verblijf in een